

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/227/2016
Identifikačné číslo spisu:	3509201321
Dátum vydania rozhodnutia:	21.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3509201321.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. Mgr. Bc. N. L., bývajúceho v R., proti žalovaným 1a/ G. R., bývajúcej v N., 1b/ G. R., bývajúcemu v R., 2/ L. R., bývajúcej v R., o odstránenie prekážok a iné, vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 4 C 43/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 20. apríla 2016 sp. zn. 5 Co 333/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu 16. marca 2009 domáhal, aby súd: a/ určil, že je neplatná kúpna zmluva uzavretá medzi pôvodným žalovanými 1/, 2/ a 3/ ohľadom prevodu nehnuteľnosti v katastrálnom území L. vedenej ako parcela č. XXXX/X (ďalej len „sporná parcela“), b/ určil, že žalovaní sú neoprávnení držiteľia spornej parcely, c/ nariadil zmenu zápisu vlastníckych práv k spornej parcele, d/ uložil obci L. začať vykonávať vlastnícke právo k spornej parcele a hospodáriť s ňou, e/ uložil obci L. vytýčiť hranice spornej parcely, f/ uložil obci L. zabezpečiť výstavbu a údržbu a úpravu komunikácie na spornej parcele, g/ uložil obci L. vykonávať štátny dozor, h/ uložil obci L. vylúčiť spoločnosť Geodézia Bratislava a.s. z vykonávania geodetických a kartografických činností na spornej parcele, i/ zaviazal žalovaných odstrániť prekážky, ktoré vybudovali na spornej parcele a ktoré bránia všeobecnému užívaniu uvedenej parcely ako miestnej komunikácie, j/ zaviazal žalovaných zdržať sa akýchkoľvek zásahov, ktoré by bránili v užívaní spornej parcely ako miestnej komunikácie, k/ žalovaným uložil povinnosť nebrániť obvyklému prechodu a prejazdu dopravnými prostriedkami cez spornú parcelu.

2. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „súd prvej inštancie“) čiastočným rozsudkom z 21. júla 2009 č.k. 4 C 43/2009-180 (ďalej aj len „čiastočný rozsudok“) určil, že je neplatná kúpna zmluva uzavretá žalovanými 1/, 2/ a 3/ ohľadom prevodu spornej parcely. Zároveň zamietol žalobu v časti o určenie, že žalovaní 1/ a 2/ sú neoprávnení držiteľia spornej parcely a tiež v časti smerujúcej proti žalovaným 4/ a 5/. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 18. novembra 2009 sp.

zn. 5 Co 281/2009-271 čiastočný rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Keď žalobca podal proti tomuto rozsudku dovolanie, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) tento jeho mimoriadny opravný prostriedok odmietol uznesením z 31. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 53/2010.

3. Uznesením z 9. decembra 2014 č.k. 4 C 43/2009-1027 Okresný súd Nové Mesto nad Váhom: I. konanie zastavil, II. upravil príslušný daňový úrad, aby po právoplatnosti tohto uznesenia vrátil žalobcovi súdny poplatok, III. žalovaným nepriznal náhradu trov konania. Výrok I. odôvodnil tým, že žalobca v podaní doručenom súdu prvej inštancie 4. decembra 2014 vyjadril svoju vôľu nepokračovať už - po čiastočnom rozsudku rozhodujúcom o primárnej žalobe o určenie absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva spornej parcely - v predmetnom súdnom konaní. Predmetné podanie žalobcu vyhodnotil súd prvej inštancie podľa jeho obsahu ako späťvzatie žaloby v časti ohľadom tých nárokov, o ktorých nebolo doposiaľ rozhodnuté. So zreteľom na to, konanie v tejto časti zastavil podľa § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Výrok II. odôvodnil poukázaním na § 11 ods. 3 a 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len zákon č. 71/1992 Zb.). Žalobca zaplatil súdny poplatok za 3 návrhy, o ktorých sa ešte nekonalo, spolu vo výške 298,50 € (3x po 99,50 €). V zmysle uvedených ustanovení rozhodol o vrátení súdneho poplatku za každý návrh, ktorý krátil o 6,70 €; vzhľadom na to treba žalobcovi vrátiť sumu 278,40 €. Výrok III. odôvodnil tým, že žalovaní nepožadovali náhradu trov konania (§ 146 ods. 2 O.s.p.).

4. Na odvolanie žalobcu proti uvedenému uzneseniu Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj len „odvolací súd“) uznesením z 20. apríla 2016 sp. zn. 5 Co 333/2015 napadnuté uznesenie potvrdil; rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. Vzhľadom na to, že žalobca v odvolaní vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Trenčíne a sudkyňi súdu prvej inštancie, posudzoval odvolací súd opodstatnenosť tejto námietky. Keďže žalobca poukazoval iba na okolnosti spočívajúce v postupe namietaných sudcov (napríklad rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti čiastočnému rozsudku súdu a rozhodnutie vo veci súdnych poplatkov) dospel k záveru, že ide o námietku, na ktorú súd v zmysle zákona neprihliada a ktorú nadriadenému súdu ani nepredkladá na rozhodnutie (§ 15a ods. 5 a § 14 ods. 3 O.s.p.). V ďalšom dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné, lebo smeruje proti vecne správne rozhodnutiu súdu prvej inštancie. So zreteľom na to napadnuté uznesenie potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Stotožnil sa pri tom s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého podanie žalobcu doručené súdu 4. decembra 2014 treba podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) považovať za späťvzatie žaloby ohľadom troch (zvyšných) žalobných petítov. Výslovil presvedčenie, že takéto posúdenie predmetného podania zodpovedá aj vyjadreniam žalobcu, podľa ktorých jeho jediným záujmom nie je prejednanie a rozhodnutie zostávajúcej časti jeho žaloby, ale vrátenie zaplatených súdnych poplatkov vo výške 895,50 €. Odvolací súd potvrdil ako vecne správne napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie aj v zostávajúcich výrokoch o vrátení súdneho poplatku a náhrade trov konania. Konštatoval, že rozhodnutie o vrátení súdneho poplatku je vecne správne nielen v samotnom výroku, ale aj pokiaľ ide o určenie výšky súdneho poplatku, ktorý sa žalobcovi vracia. Súd prvej inštancie rozhodol správne o vrátení súdneho poplatku vo výške 298,50 € podľa § 11 ods. 3, 4 a 6 zákona č. 71/1992 Zb. Pokiaľ žalobca tvrdil, že súd prvej inštancie čiastočným rozsudkom rozhodol len o dvoch žalobných petitoch, odvolací súd konštatoval, že čiastočným rozsudkom bolo rozhodnuté o 8 žalobných petitoch, takže po jeho právoplatnosti zostali predmetom konania už len tri žalobné petity. Vzhľadom na to nebol dôvod vracať žalobcovi súdny poplatok v inej výške, ako bol vrátený. Odvolací súd považoval za správne aj rozhodnutie o trovách konania s poukazom na zastavenie konania (§ 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.). V závere rozhodnutia zaujal odvolací súd stanovisko aj k námietkam žalobcu o formálnych (administratívnych) nedostatkoch napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

5. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 237 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p. Namietal tiež, že v konaní došlo k inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že odvolací súd mu po podaní odvolania nedoručil potvrdenie o prevzatí a pridelení veci konkrétnemu senátu, vo veci rozhodoval zaujatý senát, ktorý sa odmietol zaoberať námietkou zaujatosti sudcov tohto súdu, ktorá bola

súčasťou odvolania. Odvolací súd nerespektoval „supremáciu“ Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý na základe jeho sťažnosti, konal vo veci náhrady trov konania. Trval na tom, že odvolací súd nesprávne posúdil jeho poplatkovú povinnosť. Súdu prvej inštancie vytýkal, že nesprávne posúdil obsah jeho podania doručeného súdu 4. decembra 2014, ktorým v skutočnosti navrhol prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. z dôvodu, že podal ústavnú sťažnosť. Súčasťou tohto podania bola aj žiadosť o vrátenie súdnych poplatkov, ktoré zaplatil za 9 žalobných petítov; nešlo však o späťvzatie žaloby. Podľa jeho presvedčenia bola jeho poplatková povinnosť posúdená nesprávne. Po čiastočnom rozsudku súdu prvej inštancie už nemalo byť predmetom konania 9 ďalších žalobných petítov. Napriek tomu, že v odvolaní namietal zaujatosť odvolacieho senátu, tento senát pod vedením JUDr. Denisa Vekónyho vec prejednal a rozhodol a vydal nezákonné, protiústavné rozhodnutie priečiace sa právu na spravodlivé, verejné a ústne súdne konanie na nezávislom a nestrannom súde, čím sa podieľal na protiprávnom stave poškodzujúcom žalobcu, ktorý bol šikanovaný aj na súde prvej inštancie vec prejednávajúcou sudkyňou JUDr. Hedvigou Pikalíkovou. Aj v dovolaní opätovne namietal formálnu (administratívnu) stránku rozhodnutí, ktorá sa podľa jeho názoru prieči príslušným ustanoveniam vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy. K odňatiu jeho možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že súd pokračoval v konaní o ďalších ním uplatnených nárokoch v rozpore so zákonom, nepostrehnúc, že boli viazané na „prejudiciálny nárok“ (určenie neplatnosti kúpnej zmluvy o prevode spornej parcely). K procesnej vade v zmysle tohto ustanovenia došlo tiež v dôsledku toho, že vec nebola náhodným výberom pridelená odvolaciemu senátu obsadenému zákonnými sudcami (v súvislosti s tým opätovne uviedol, že mu nebolo doručené potvrdenie o pridelení veci konkrétnemu senátu odvolacieho súdu). Odvolaciemu súdu vytkol aj to, že nepostupoval podľa § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a v rozpore s týmto ustanovením rozhodol o odvolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania. K procesnej vady zmätočnosti v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. došlo podľa názoru žalobcu v dôsledku toho, že vec na odvolacom súde prejednali a rozhodovali sudcovia JUDr. Alena Radičová, JUDr. Erika Zajacová, JUDr. Denis Vékony a JUDr. Oľga Lichnerová, ktorí v skoršom rozhodnutí nevylúčili JUDr. Hedvigu Pikalíkovú z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Túto námietku sudcov odvolacieho senátu jeho predseda JUDr. Denis Vékony nepredložil najvyššiemu súdu ako súdu nadriadenému podľa § 16 O.s.p. Odvolací súd tým, že potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, stotožnil sa s obdobným protizákonným a protiústavným postupom súdu prvej inštancie zo strany sudkyne JUDr. Pikalíkovej. V ďalšej časti dovolania žalobca uviedol dôvody, pre ktoré bola táto sudkyňa vylúčená z prejednávania a rozhodovania danej veci. Bol toho názoru, že uvedená sudkyňa vydala protizákonné a protiústavné rozhodnutie, ktoré nebola oprávnená vydať vzhľadom na začatie konania o ústavnej sťažnosti podanej žalobcom, ktorý v takom prípade za správny postup označil prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. Zákon porušila menovaná sudkyňa aj tým, že nepredložila nadriadenému súdu na rozhodnutie jeho námietku zaujatosti, ktorú voči nej vzniesol podaním z 8. decembra 2014. Konala ďalej ako nezákonná sudkyňa a vydala aj rozhodnutie z 9. decembra 2014 č.k. 4 C 43/2009-1027. Odvolací súd tomu nevenoval pozornosť a s námietkou žalobcu o zaujatosti tejto sudkyne sa vyporiadal len v odôvodnení uznesenia. Procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. videl žalobca v tom, že odvolací súd rozhodol bez dostatočne zisteného skutkového stavu, k čomu došlo tým, že nevykonával dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a to vo verejnom záujme a v ústnom súdnom konaní za prítomnosti žalobcu. Argumentáciu, že napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) založil žalobca na nesprávnej aplikácii ustanovení zákona č. 71/1992 Zb. Zo všetkých uvedených dôvodov žalobca žiadal zrušiť napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spolu s uznesením súdu prvej inštancie a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

6. Žalovaní sa k dovolaniu žalobcu nevyjadrili.

7. Dovolanie žalobcu bolo podané do 30. júna 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) žalobca, na ktorého sa vzťahuje § 429 ods. 2 písm. a/ CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

9. V zmysle právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016, ktorú bolo potrebné aplikovať pri posudzovaní prípustnosti dovolania žalobcu (§ 470 ods. 1 a 2 CSP), bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Prípustnosť dovolania proti rozsudku upravoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p.

10. Dovolanie žalobcu smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré ale nemá znaky tých rozhodnutí vymenovaných v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým je dovolanie procesne prípustné.

11. Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené vyvolalo ním sledovaný procesný účinok (umožňujúci uskutočniť meritorný dovolací prieskum) iba vtedy, ak v konaní došlo k procesným vadám zmätočnosti uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolať procesné vady konania vymenované v ustanovení § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo.

12. Žalobca tvrdí, že mu bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Za právneho stavu do 30. júna 2016 sa odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci účastníkovi konania (strane sporu) realizáciu jeho procesných oprávnení.

13. Podľa presvedčenia dovolateľa k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo tým, že odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania, ktoré bolo založené na závere súdu prvej inštancie, že žalobca sa v podaní zo 4. decembra 2014 zreteľne vyjadril, že po čiastočnom rozsudku už netrvá na prejednaní zostávajúcich troch nárokov, o ktorých ešte nebolo rozhodnuté. Túto námietku považuje dovolací súd za neopodstatnenú. Interpretáciou obsahu predmetného podania bolo možné - aj podľa názoru odvolacieho súdu - dospieť k záveru, že ide o späťvzatie žaloby, o to viac, že aj sám žalobca tvrdil, že konanie o uvedených nárokoch sa pre neho po čiastočnom rozsudku stalo bezpredmetným, odpadol ďalší dôvod na ich prejednanie a rozhodnutie, lebo žaloba bola zamietnutá v tom, o čo mu primárne išlo. Dovolací súd poukazuje v súvislosti s tým tiež na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 28. marca 2013 sp. zn. 4 Co 406/2012, v odôvodnení ktorého bol podaný prehľad žalobcom podaných žalobných návrhov rozhodnutých čiastočným rozsudkom, vysvetlil rozdiel medzi čiastočným a medzitýmnym rozsudkom a dospel k správne mu záveru, že čiastočným rozsudkom súd prvej inštancie rozhodoval o nároku žalobcu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy nie ako o akomsi „prejudiciálnom“ nároku vo vzťahu k ostatným žalobcom uplatneným nárokom, v dôsledku čoho tu ani nedošlo k prekážke veci rozsúdenej v zmysle ustanovenia § 159 ods. 3 O.s.p. Aj v napadnutom rozhodnutí odvolací súd správne konštatoval, že nešlo o rozhodnutie o „predjudiciálnom“ návrhu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, od ktorého by boli ostatné žalobcom uplatnené nároky závislé a o ktorých by už súd nemohol rozhodovať.

14. Pre prípad, že žalobca vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (a prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia) z toho, že bola nesprávne určená výška súdnych poplatkov, o vrátení ktorých rozhodol súd prvej inštancie, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci, ktoré je obsahom takejto argumentácie žalobcu, nepredstavuje vadu zmätočnosti podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

15. K tvrdeniu žalobcu, že k procesnej vede uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že odvolací súd nepostupoval podľa § 214 ods. 1 O.s.p. a rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, dovolací súd uvádza, že odvolacie pojednávanie nariaďuje predseda senátu vtedy, keď

odvolanie smeruje proti rozhodnutiu „vo veci samej“. V danom prípade odvolanie žalobcu nesmerovalo proti rozhodnutiu vo veci samej (viď tiež časopis Zo súdnej praxe č. 17/2005). Pokiaľ teda odvolací vec prejednal a rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, nezaložil jeho procesný postup vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

16. Podľa dovolateľa k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom došlo tiež tým, že súd prvej inštancie neprerušil konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p., i keď mu žalobca oznámil, že v posudzovanej veci podal ústavnú sťažnosť. Žalobcom uvádzaná skutočnosť, že bola podaná ústavná sťažnosť, nie je ale v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná za dôvod pre prerušenie konania v zmysle uvedeného ustanovenia. Najvyšší súd už dávnejšie (viď rozhodnutie sp. zn. 5 Cdo 294/2008) dospel k záveru, že ak súd konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p. nepreruší, neodníme týmto postupom účastníkovi možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Preto ak súd prvej inštancie v danom prípade neprerušil konanie, ďalej konal a rozhodol, jeho postup nezakladal vadu podľa tohto ustanovenia.

17. Námetka dovolateľa, že súd mu nevydal potvrdenie o prevzatí a pridelení veci v zmysle § 51 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z., je - ako vyplýva zo spisu - opodstatnená. Bolo preto potrebné posúdiť procesné dôsledky toho, že súd takéto potvrdenie žalobcovi nevydal.

17.1. Predmetné ustanovenie je zaradené do širšie koncipovanej úpravy, ktorá je v tomto zákone označená ako „Spôsob prideľovania vecí podľa rozvrhu práce“. Podľa tohto ustanovenia súd vydá účastníkovi konania (strane sporu) potvrdenie o prevzatí a pridelení veci. Evidencia prideľovania vecí na prejednanie musí zabezpečovať takú možnosť kontroly, aby si každá osoba, ktorá má na veci právny záujem, mohla nazretím do spisu a evidenčných pomôcok preveriť pridelenie veci zákonnému sudcovi.

17.2. Predmetné potvrdenie bolo v danom prípade vyhotovené a tvorí obsah spisu. Zámer vytvoriť možnosť kontroly pridelenia spisu zákonným sudcom je tým naplnený. Sama skutočnosť, že vyhotovené potvrdenie nebolo (i keď malo byť) vydané žalobcovi, mu síce nedalo možnosť preveriť na podklade tohto dokladu náhodnosť pridelenia veci, z materiálneho hľadiska to ale nedáva dôvod spochybňovať súlad pridelenia veci a zloženia odvolacieho súdu s ustanovením § 51 zákona č. 757/2004 Z.z. a vyvodzovať z tejto nesprávnosti procesnú vadu dosahujúcu intenzitu relevantnú (až) podľa § 237 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p.

18. Existenciu procesnej vady uvedenej v § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. vyvodzuje žalobca z toho, že na súde prvej inštancie spor prejedнала a rozhodla JUDr. Hedviga Pikalíková, sudkyňa, voči ktorej podal návrh na jej vylúčenie. Vo vzťahu k tejto námietke a tiež vo vzťahu k námietke, ktorej sa týka nasledujúci bod tohto uznesenia najvyššieho súdu treba pripomenúť, že neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. posúdiť túto otázku samostatne (viď judikát R 59/1997).

18.1. K otázke, či v prípade JUDr. Hedvigy Pikalíkovej sú dané dôvody vylučujúce sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu, prijal závery Krajský súd v Trenčíne v uznesení z 28. marca 2013 sp. zn. 4 Co 406/2012, 4 NcC 460/2012, ktorým menovanú sudkyňu nevylúčil z prejednávania a rozhodovania daného sporu. Dospel k záveru, že táto námietka zaujatosti sa týkala postupu sudcu v konaní o prejednávanej veci. Na takú námietku súd podľa § 14 ods. 3 O.s.p. neprihliada a ani ju nepredkladá nadriadenému súdu. Predmetná námietka bola nedôvodná aj preto, lebo spočívala na neopodstatnenom názore žalobcu, podľa ktorého si menovaná sudkyňa „svojvoľne pridelila vec na prejednanie jeho návrhu na vrátenie súdnych poplatkov z odvolania a dovolania“. Súd konštatoval, že návrh žalobcu, aby mu boli vrátené súdne poplatky, nie je (novým) návrhom na začatie konania, preto aj o tomto návrhu rozhodovala sudkyňa prejednávajúca spor sp. zn. 4 C 43/2009. Ďalšia námietka zaujatosti uvedenej sudkyne z 8. decembra 2014, bola súdu prvej inštancie doručená 16. decembra 2014, teda po rozhodnutí súdu prvej inštancie dňa 9. decembra 2014.

18.2. Pokiaľ žalobca v odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie opätovne namietal zaujatosť menovanej sudkyne, treba uviesť, že odvolací súd sa oboznámil komplexne s celou jeho dovtedajšou argumentáciou, avšak s prihliadnutím na jej obsah dospel k záveru, že žalobca opakovane nevznáša

námietku (také námietky), ktorá by mala znaky relevantné podľa zákona. Z obsahu podaní žalobcu, ktorými namietal existenciu dôvodu vylučujúceho sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu totiž zreteľne vyplývalo, že žalobca poukazuje na postup sudkyne v konaní, ktorý je - podľa jeho názoru - nesprávny a nezákonný. V prípade námietky takého obsahu ale namietaný sudca - v súlade so zákonom - na vznesenú námietku neprihliada, námietku nepredkladá na rozhodnutie nadriadenému súdu a bez ďalšieho koná vo veci tak, akoby námietka ani nebola vznesená. Postup JUDr. Hedvigy, ktorý zodpovedal zákonu, nemohol viesť k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že už v konaní, ktoré bolo vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Cdo 53/2010, nebolo zistené, že by v danom spore konala vylúčená alebo nezákonná sudkyňa.

18.3. Z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. je právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (kedy má sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide vtedy, ak sudca má k účastníkovi konania určitý osobný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania. Dovolací súd, posudzujúc opodstatnenosť argumentácie žalobcu o dôvodoch na vylúčenie menovanej sudkyne, dospel na podklade spisu k záveru, že v jej prípade nie je daná žiadna okolnosť svedčiaca o tom, že by u menovanej sudkyne neboli dané dostatočné záruky objektívneho, nezaujatého a nestranného rozhodovania. Žalobca neuviedol žiadny zákonom uznaný dôvod zaujatosti spochybňujúci jej nezaujatosť. Dovolací súd pochybnosti žalobcu o nezaujatosti sudkyne nepovažuje za právne relevantné. Podľa všetkého tu ide o reakciu strany sporu na to, že menovaná sudkyňa nerozhodla podľa subjektívnych predstáv žalobcu. Okolnosť, že účastník podal proti sudcovi trestné oznámenie, sama o sebe nezakladá dôvod na jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania danej veci.

19. Existenciu procesnej vady uvedenej v § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. vyvodzuje žalobca aj z toho, že na odvolacom súde vec prejednal a rozhodol senát, ktorému predsedal JUDr. Denis Vékony, ostatní členovia tohto senátu mu však neboli známi, lebo mu odvolací súd nevydal potvrdenie o tom, ktorému senátu a v akom zložení bola vec pridelená (§ 51 ods. 9 zákona 757/2004 Z.z.). Dovolateľ uviedol, že v odvolaní namietol nezaujatosť členov „potenciálneho“ senátu Krajského súdu v Trenčíne, konkrétne sudcov JUDr. Aleny Radičovej, JUDr. Denisa Vékonyho a JUDr. Eriky Zajacovej, ktorí rozhodovali už o jeho odvolaní proti čiastočnému rozsudku, a tiež proti JUDr. Oľge Lichnerovej a jednotlivým členom senátu, ktorému predsedá. Dôvod zaujatosti týchto sudcov vyvodzoval z toho, že ani túto námietku obsiahnutú v odvolaní nepredložil JUDr. Denis Vékony nadriadenému súdu v zmysle § 16 ods. 1 O.s.p. V dôsledku tohto - podľa názoru dovolateľa protiprávneho konania - došlo k porušeniu práv a záujmov žalobcu. So zreteľom na to žalobca podal na týchto sudcov trestné oznámenia pre dôvodné podozrenie zo spáchanie trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa.

19.1. Obsahové náležitosti námietky zaujatosti upravuje § 15a ods. 3 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia musí byť v námietke uvedené proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o dôvode vylúčenia dozvedel. Dovolací súd konštatuje, že obsah spisu a ani dôvody, ktoré žalobca uviedol vo svojich námietkach, resp. v odvolaní nesvedčia o existencii právne relevantného vzťahu namietaných sudcov či už k veci, účastníkom konania alebo ich zástupcom.

19.2. Z podstaty žalobcovej argumentácie vyplýva, že aj tu vyvodzuje zaujatosť predmetných sudcov iba z toho, že rozhodovali o jeho odvolaní proti čiastočnému rozsudku a (zreteľne len preto, lebo) nerozhodli podľa jeho očakávaní. So zreteľom na uvedené treba aj vo väzbe na túto námietku zdôrazniť, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (§ 14 ods. 3 O.s.p.). Správne preto postupoval odvolací súd, ktorý na predmetnú námietku žalobcu odôvodnenú okolnosťami spočívajúcimi v postupe sudcov neprihliadal a námietku takéhoto obsahu ani nepredložil na rozhodnutie nadriadenému súdu (§ 15a ods. 5 O.s.p.).

20. Pokiaľ žalobca tvrdí, že v konaní došlo k tzv. inej (v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právna úprava účinná do 30. júna 2016 považovala vadu tejto povahy za relevantný dovolací dôvod, ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

21. K dovolacej argumentácii, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), dovolací súd poznamenáva, že nesprávne právne posúdenie veci bolo do 30. júna 2016 považované za relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý ale mohol byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Do uvedeného dňa nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

22. Žalobca aj v dovolaní namietal ďalej to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nespĺňalo formálne (administratívne) náležitosti verejnej listiny. S námietkami tejto povahy, ktoré ani v prípade ich opodstatnenosti neopodstatňujú záver o existencii vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., sa už náležitým spôsobom vyrovnal odvolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia, na ktoré najvyšší súd v tomto smere odkazuje.

23. Dovolanie žalobcu smeruje aj proti dôvodom napadnutého rozhodnutia. Už z vyššie uvedených bodov tohto uznesenia dovolacieho súdu vyplýva, že dovolací súd nepovažuje dovolanie žalobcu proti samotnému rozhodnutiu odvolacieho súdu za procesne prípustné. So skutočnosťou, že je daný dôvod odmietnuť jeho dovolanie, súvisí záver dovolacieho súdu, podľa ktorého je tým zároveň daný dôvod nezaoberať sa jeho dovolaním v časti smerujúcej proti odôvodneniu napadnutého uznesenia. Pre prípad, že dovolateľ chcel kritikou odôvodnenia napadnutého uznesenia spochybniť preskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na to, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Na tom zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko R 2/2016.

24. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu, ktoré bolo v danom prípade podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo účinok umožňujúci dovolaciemu súdu, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozsudku.

25. Najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

26. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.